

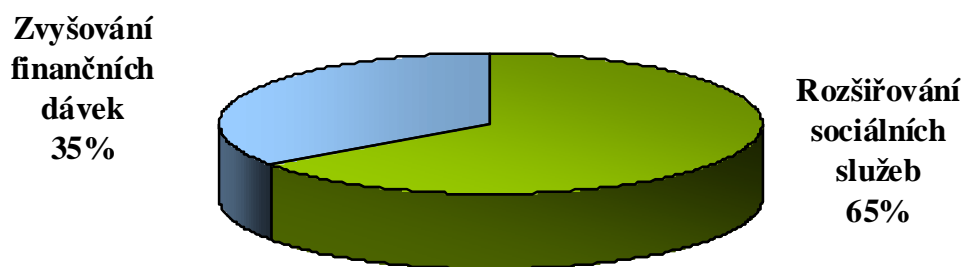
ČEŠI CHTĚJÍ V SOCIÁLNÍ POLITICE SPÍŠE ROZŠIŘOVAT SOCIÁLNÍ SLUŽBY NEŽ ZVYŠOVAT FINANČNÍ DÁVKY.

Většina Čechů obecně dává přednost tomu, aby se stát zabýval spíše rozšiřováním sociálních služeb než zvyšováním sociálních finančních dávek. Konkrétně by ale rozšířili finanční pomoc poskytovanou rodinám s dětmi a dali by jí přednost před zvyšováním důchodů. Problém důchodů však v poslední době narůstá a narůstá dokonce podpora rovnostářství při stanovování důchodů.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 1. – 8. 11. 2010. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1255 respondentů.

Kdyby si česká veřejnost mohla vybrat, zda by se měl stát zabývat spíše rozšiřováním sociálních služeb anebo zvyšováním finančních dávek, 65 % lidí by upřednostnilo rozšiřování sociálních služeb.

„Opatření státní sociální politiky spočívají ve dvou základních oblastech, ve finančních dávkách a v sociálních službách. Kterou z těchto dvou oblastí by se měl stát u nás zabývat především?“ (%)

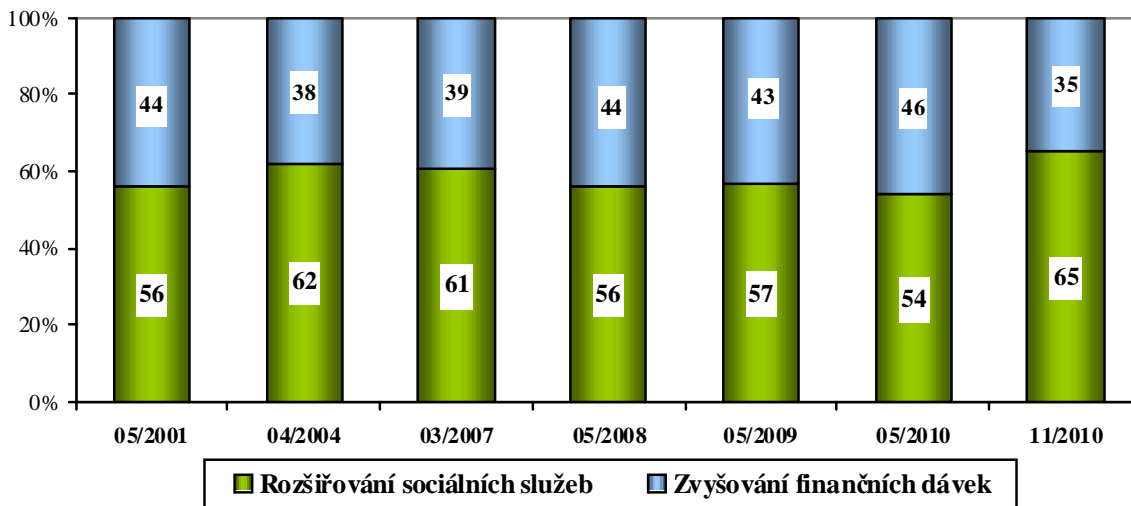

Pramen: STEM, Trendy 11/2010, 1255 respondentů starších 18 let

Zvyšování finančních dávek častěji upřednostňují lidé s nižším vzděláním (44 % lidí se základním vzděláním, 38 % lidí vyučených), zatímco lidé s vyšším vzděláním častěji preferují rozšiřování sociálních služeb (69 % lidí s maturitou, 72 % obyvatel s vysokoškolským vzděláním). Významnou roli hraje i materiální zajištění. Lidé, kteří se považují za dobře anebo průměrně materiálně zajištěné, častěji preferují rozšiřování sociálních služeb (71 % resp. 69 %), zatímco ti, kteří se řadí mezi špatně materiálně zajištěné, upřednostňují zvyšování finančních dávek (52 %). Rozšiřování sociálních služeb nejčastěji požadují příznivci TOP 09 (73 % z nich), větší finanční dávky naopak nejvíce požadují voliči KSČM (49 %). Důchodci o něco častěji zdůrazňují důležitost finančních dávek (40 %), ale ani v této skupině tato varianta nepřevažuje.

Požadavek na rozšiřování sociálních služeb na úkor zvyšování finančních dávek je příznačný pro celé období minulých deseti let. V jednotlivých výzkumech se pak pouze mění podíl této dominantní skupiny; v posledním šetření je skupina preferující rozšiřování sociálních služeb nejrozsáhlejší a tvoří ji 65 % dotázaných.

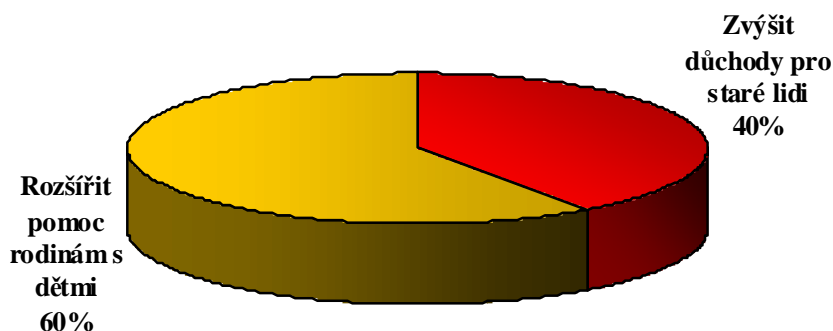
„Opatření státní sociální politiky spočívají ve dvou základních oblastech, ve finančních dávkách a v sociálních službách. Kterou z těchto dvou oblastí by se měl stát u nás zabývat především?“ (%)

Pramen: STEM, Trendy 2001-2010, údaje za respondenty starší 18 let

Kdyby se Češi měli rozhodnout, zda zvýšit důchody pro staré lidi, nebo rozšířit finanční pomoc poskytovanou rodinám s dětmi, většina (60 %) by dala přednost rozšíření pomoci rodinám s dětmi.

„Představte si, že byste měl(a) rozhodnout o tom, zda zvýšit důchody pro staré lidi, nebo rozšířit finanční pomoc poskytovanou rodinám s dětmi. Pro které z následujících řešení byste se rozhodl(a)?“

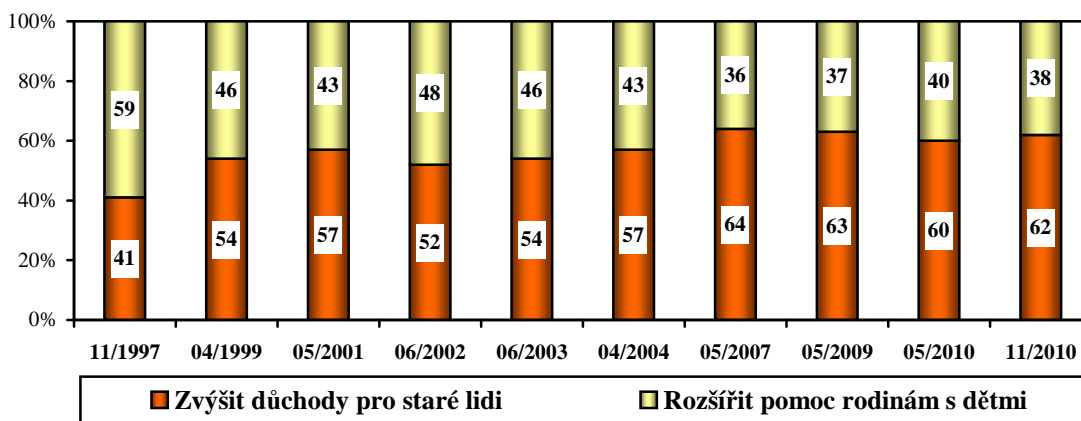
Pramen: STEM, Trendy 11/2010, 1255 respondentů starších 18 let

Z pohledu stranických preferencí jsou příznivci KSČM jediným politickým táborem, který dává přednost zvyšování starobních důchodů před rozšiřováním pomoci rodinám s dětmi.

V dosavadních výzkumech jsme zaznamenali pouze jednou, a to okolo krize v roce 1997, že by důchodci upřednostňovali rozšířit finanční pomoc poskytovanou rodinám s dětmi na úkor zvýšení důchodů. Od té doby mezi důchodci převládá názor, že je potřeba zvýšit především důchody. Tento postoj navíc postupně sílí a od roku 2007 jej zastává více jak 60 % důchodců.

„Představte si, že byste měl(a) rozhodnout o tom, zda zvýšit důchody pro staré lidi, nebo rozšířit finanční pomoc poskytovanou rodinám s dětmi. Pro které z následujících řešení byste se rozhodl(a)?“ -

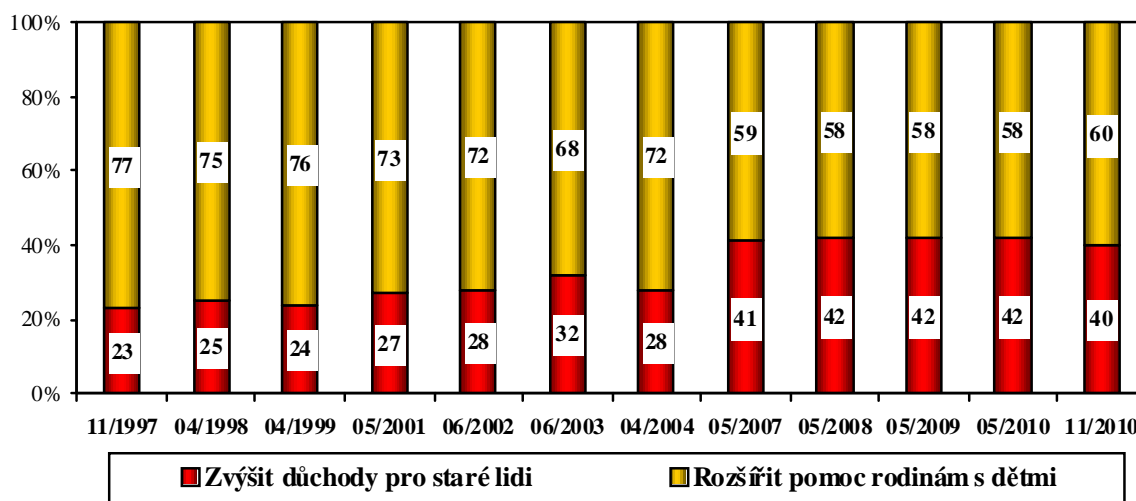
PODSKUPINA DŮCHODCI (%)

Pramen: STEM, Trendy 1997-2010, v posledním šetření údaje za 330 respondentů-důchodců

I z vývoje postojů celé veřejnosti je patrný obdobný trend, tedy rostoucí důraz na zvyšování důchodů pro staré lidi. Do roku 2004 se podíl lidí, kteří dávají přednost zvyšování důchodů pro staré lidi, pohybuje v rozmezí 23 až 32 procent. Od roku 2007 až dodnes však pozorujeme nárůst na úroveň 40 %.

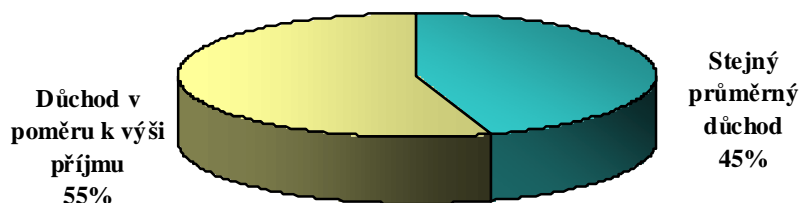
„Představte si, že byste měl(a) rozhodnout o tom, zda zvýšit důchody pro staré lidi, nebo rozšířit finanční pomoc poskytovanou rodinám s dětmi. Pro které z následujících řešení byste se rozhodl(a)?“ (%)

Pramen: STEM, Trendy 1997-2010, údaje za respondenty starší 18 let

V otázce způsobu stanovování důchodů je česká veřejnost rozdělena na dvě poloviny. O něco více lidí preferuje princip, kdy lidé s vyššími příjmy by měli mít i vyšší důchody (55 %). Téměř polovina Čechů (45 %) by ale dala přednost tomu, aby všichni důchodci dostávali v zásadě stejný průměrný důchod.

„Představte si, že by bylo možné zavést starobní důchody tak, aby všichni důchodci dostávali v zásadě stejný průměrný důchod, či tak, aby lidé s vyššími příjmy v zaměstnání měli také vyšší důchody. Čemu byste Vy osobně dal(a) přednost?“ (%)

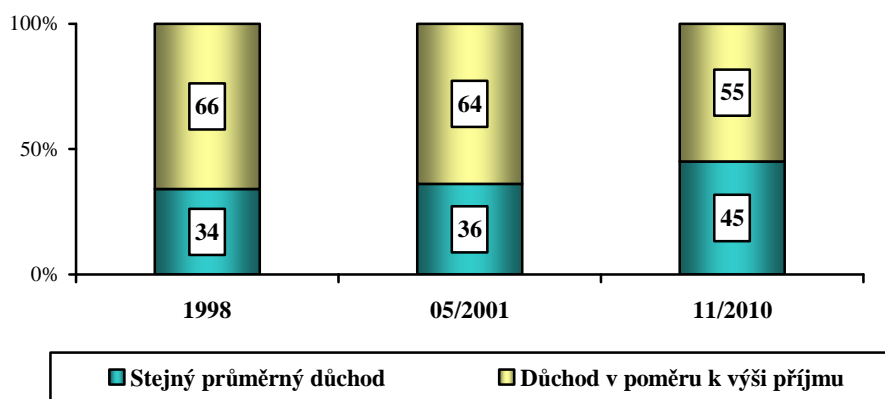

Pramen: STEM, Trendy 11/2010, 1255 respondentů starších 18 let

Čím mají lidé vyšší vzdělání, tím se mezi nimi zvyšuje i podíl těch, kteří by preferovali princip stanovování důchodů v poměru k výši příjmu. Stejný trend lze pozorovat i v souvislosti s materiálním zajištěním respondentů. Lidé považující se za bohaté preferují rozdělování důchodů v poměru k příjmu, zatímco lidé označující sebe sama za chudé dávají přednost spíše principu stejného průměrného důchodu pro všechny. Důchodci, kterých se toto téma již bezprostředně týká, preferují spíše princip stejné výše důchodu pro všechny (52 %). Velké rozdíly jsou také patrné z pohledu stranických preferencí. Lidé sympatizující s KSČM a ČSSD většinou preferují systém stejného průměrného důchodu (63 %, resp. 51 %). Příznivci ODS a TOP 09 zase princip důchodů poměrných k výši příjmu (71 %, resp. 68 %).

Na přelomu století většina české veřejnosti preferovala spíše variantu poměrného důchodu k výši příjmu. Nyní je už česká veřejnost v této otázce rozdělena na dvě téměř vyrovnané skupiny. V otázce principu vyplácení důchodů je zde tedy patrný výrazný posun směrem k rovnostářství.

„Představte si, že by bylo možné zavést starobní důchody tak, aby všichni důchodci dostávali v zásadě stejný průměrný důchod, či tak, aby lidé s vyššími příjmy v zaměstnání měli také vyšší důchody. Čemu byste Vy osobně dal(a) přednost?“ (%)

Pramen: STEM, Sociální zabezpečení 1998, Trendy 2001, 2010, údaje za respondenty starší 18 let